

NĚKTERÉ ZKUŠENOSTI SPOJENÉ S PŘÍPRAVOU K BIŘMOVÁNÍ

V editorialech jsme na základě rozličnosti pojetí a realizace tzv. příprav na biřmování v našich diecézích předdeslali otázku, která směřuje k úvaze, zda jsou všichni se stávajícím stavem spokojeni, nebo je třeba nějaké změny, jaké a proč. Dříve než se začnete do článků tohoto čísla, které nabízejí buď východiska k odpovědím, nebo zdůvodňují žádoucí pastorační přístupy, nahlédněme na některé názory těch, kterých se realizace přípravy nejvíce týká. Oslovili jsme jednak zástupce mladých lidí, kteří bývají nejčastěji účastníky příprav, a jednak zástupce kněží, kteří promýšlejí přípravu k biřmování jako součást pastorace v našich farnostech.

Zástupci některých skupin mladých lidí diskutovali o přípravě k biřmování jeden únorový den na celostátním fóru mládeže, jež tradičně předchází celostátnímu setkání mládeže. Oslovili jsme jednu z účastnic fóra, **Marie Štěpánovou z Červeného Kostelce**, která se ochotně podělila o postřehy z odpoledního pléna, kde zazněly výsledky předchozí práce v malých skupinách.

Účastníci fóra nejprve sdíleli, jak rozumí životu ze křtu a biřmování – zmiňována byla modlitba, četba Písma svatého, přístupování ke svátostem, život podle evangelia a přijímání spoluzodpovědnosti v církvi. K práci ve farnosti považují za nutné: prosby o dary Ducha svatého, účast na společenství, sebevzdělávání a otevřenost. Pro rozvoj života z Ducha svatého potřebují např. svědeckví věřících o působení Ducha, duchovní doprovázení, čas, prostor a ticho pro modlitbu k Duchu svatému a také uvedení do modlitby s Písmem (např. lectio divina). Podle názoru některých přítomných se u nás Letnice slaví nevýrazným způsobem a o Duchu svatém se příliš nehovoří.

Zástupci mladých lidí si na zmíněném fóru vyměňovali také zkušenosti z přípravy k biřmování. Vnímají velké rozdíly co do organizace, obsahu i délky formace (od několika málo setkání například k více než jednoročnímu cyklu). Podle Marie Štěpánové účastníci fóra oceňují kvalitní přípravu a volají po ní. Ze zápisu z pléna vyplývá, že upřednostňují zapojení více lidí do přípravného týmu (odborníků na různá témata, manželských párů, animátorů z řad těch, kteří již byli biřmováni); vítají účast kmotrů, rodičů a sourozenců na přípravných setkáních; chtějí slyšet svědeckví života z víry, a to i od členů řádů a hnutí; chtějí být více obeznámeni s významem patronů a kmotrů během přípravy; vítají rovněž modlitbu farníků za biřmovance. Za důležitý prvek přípravy považují rozhovor s knězem o motivaci k přijetí svátosti. Forma přípravy by měla být vyvážená (intelektuální a spirituální stránka). Mladým lidem by měla být nabídnuta příležitost zapojovat se do služby ve farnostech. Během přípravy chtějí více diskusí, sdílení, možnosti dotazů a práce ve skupinách podle věku. Někteří se domnívají, že mladí by měli navrhovat aktuální témata, která je zajímají a o nichž chtějí při setkáních s knězem hovořit. Jde také o etické otázky a problematiku životního povolání. Biřmovanci by měli být schopni modlit se ve společenství nebo tuto modlitbu vést. Inspirací pro jejich život z víry je upřímnost a radost těch, kteří žijí podle evangelia. Mezi takové vzory pro ně patří někteří kněží, papež Benedikt XVI., lidé, kteří osvědčují svoji víru v složitých životních situacích, nebo ti, kteří pečují o čistotu předmanželského vztahu.

Účastníci fóra si rovněž uvědomují, že biřmování patří k iniciačním svátostem, proto je jen počátkem něčeho, na co by měla navázat celoživotní formace. Od biřmování neočekávají radikální změnu ani nějaké senzační poznání. Po biřmování se dále chtějí scházet a podporovat ve společenství, uplatnit se ve službě v církvi a svědčit o svých zkušenostech budoucím biřmovancům.

A jak vnímá směřování přípravy na biřmování jeden z kněží olomoucké arcidiecéze, **P. Petr Bulvas**, který je v současné době biskupským delegátem pro pastorační práci?

Když jsem před 14 lety měl před sebou první biřmovance, hledaly se tehdy způsoby, jak pojmout přípravu na svátost biřmování komplexněji, jako důležitou součást pastorační služby církve. Olomoucký arcibiskup Mons. Jan Graubner na mnohé podněty zareagoval tím, že zavedl pravidelná setkání s kněžími, kteří se v daném roce chystali zahájit přípravu k biřmování. Tato setkání se konají dodnes jednou ročně. Dávají prostor pro sdílení zkušeností, metodických materiálů a vedou k sjednocení v přípravě na biřmování. Arcibiskup Graubner tak zformuloval základní pilíře, o které by se měla příprava opírat. Podněty pro některé z nich vzešly ze setkání s kněžími.

Základními pilíři přípravy v olomoucké arcidiecézi jsou následující prvky:

- Je dobré začít přípravu osobním setkáním s každým žadatelem o tuto svátost. Sám mohu říct, že tato setkání nebyla ztraceným časem, ale pomáhala mi objevit, co asi budou noví biřmovanci v přípravě potřebovat.
- Základ přípravy pak tvoří katechetická setkání, na nichž se biřmovanci nově setkají se základními tématy křesťanské víry; jde o to, aby našli nové důvody pro to, komu a jak věří. Tato setkání nemusí nutně vždy vést jen kněz. Mohou to být hosté, kteří mluví o tématech jim vlastních, např. manželé o vztazích a přípravě na manželství atd. Tato setkání probíhají většinou společně pro celou skupinu biřmovanců.
- Vedle nauky je důležitý život z modlitby: biřmovanci se mnohdy teprve učí hovořit s Kristem a naslouchat mu; příprava by měla obsahovat i tzv. „školu modlitby“.
- Nezanedbatelnou část představuje uvedení do života ve společenství církve: doporučuje se rozdělit biřmovance na menší skupinky, ve kterých se pracuje způsobem obvyklým pro společenství. Tyto skupinky vedou animátoři, jimiž bývají biřmovanci z předchozích let, katecheté či jiní vhodní svědci života z víry. Do přípravy je vhodné vtáhnout také rodiče a kmotry. Vhodný může být např. večer s modlitbou za dary Ducha svatého před svátostí biřmování.
- Součástí přípravy by měla být i zkušenost s církví, která přesahuje hranice farnosti. Doporučuje se aktivní zapojení do programu, který připravuje např. diecézní středisko mládeže, nebo účast na jiných aktivitách připravovaných hnutími, řády apod. Důležitým momentem je i angažovanost biřmovanců na životě farnosti. Taková zkušenost vede k upevnění vědomí, že jsou součástí života i poslání církve.
- Kandidáti svátosti biřmování dostali při svém křtu téhož Ducha jako Ježíš a tento Duch jim bude novým způsobem darován ve svátosti biřmování. Proto k hlavním pilířům přípravy patří učit se vnímat osobu a život Ježíše ze slov Písma svatého, aby bylo posíleno pouto mezi Ježíšem a biřmovancem. Biřmovanci mají úkol začít se alespoň do části NZ, ze které si vybírají citát, který pro ně může být životním heslem. Nemalá pozornost se věnuje i výběru biřmovacího jména podle světece, jehož život vnímají ho jako inspiraci pro svůj vlastní.

Po takové přípravě pak kandidáti biřmování píší biskupovi dopis, ve kterém se představí, požádají ho o udělení této svátosti, uvedou, jak vnímali přípravu, co je oslovilo, koho a proč si vybrali za svého biřmovacího patrona, jaké motto do dalšího života si vybrali a jak se chtějí zapojit do života farnosti. Některá z těchto svědeckví byla i publikována.

Přípravila Marie Zimmermannová